

Nacionalna Koalicija za Decentralizaciju

Opšti cilj:

Povećanje stepena decentralizacije Srbije u skladu sa savremenim evropskim standardima i potrebama i kapacitetima lokalnih zajednica i regiona u Srbiji.

Ključne reči:

Decentralizacija je prenos vlasti vlade na nedržavne subjekte (regionalna i lokalna samoupravna tela), koji su pod nehijerarhijskim nadzorom više uprave.

Koalicija veruje da se u središtu svakog političkog procesa, pa i decentralizacije, nalazi **građanin**. Samim tim, Koalicija se zalaže za decentralizaciju koja bi omogućila približavanje vlasti građanima, pre svega kroz jačanje mehanizama uticaja građana na procese donošenja odluka od suštinskog značaja i uticaja na kvalitet njihovog života. Decentralizacijom, vlasti postaju dostupnije građanima što konsekventno dovodi i do veće transparentnosti i stvaranja uslova za češći i neposredniji kontakt između vlasti i građana.

Ključni akteri decentralizacije:

Nosioci vlasti na svim nivoima:

1. Republički nivo vlasti – Skupština R Srbije, Vlada R Srbije, Predsednik R Srbije
  - Stvara zakonski okvir za suštinsku decentralizaciju, okvir koji bi bio najbliži modelu definisanom od strane stručne javnosti, i primenjuje ga dosledno i u potpunosti.
2. Lokalni nivo vlasti – Skupštine gradova i opština, predsednici opština i gradonačelnici, gradski i opštinski većnici, gradske institucije
  - Jača kapacitete lokalnih samouprava (i eventualnih nosioca vlasti na regionalnom nivou) i lokalnih zajednica za prihvatanje decentralizovanih funkcija vlasti i obezbeđivanje njihove konkretne primene.

Javno mnjenje:

1. Građani Srbije
  - Postaju svesni o potrebi i korisnosti decentralizacije
  - Aktivno podržavaju decentralizaciju kroz jasno izražavanje svoje političke volje
  - Utiču na procese donošenja odluka akcijama koje postojeće zakonske mogućnosti uticaja na donosiocima odluka omogućuju

Stručno javno mnjenje:

1. Naučno – akademska zajednica
  - Definiše i predlaže primenjive modele organizacije vlasti i društvenog života koji će doprineti suštinskoj decentralizaciji Srbije

2. Stručne NVO
  - Svojom ekspertizom i iskustvom doprinose decentralizaciji kao procesu kojim se promovišu vrednosti građanskog društva
3. Pojedinci i institucije sa praktičnim iskustvom iz oblasti društvenog života kojim će se Koalicija baviti kroz prizmu decentralizacije
  - Praktičnim iskustvom doprinose realnijem sagledavanju primenljivosti predloženih modela od strane naučno akademske zajednice i stručnih NVO-a

Svi važni činioci društvenog života:

1. Političke partije
  - Političkim delovanjem doprinose promenama koje treba da ostvare nosioci vlasti na svim nivoima
  - Vršer „samodecentralizaciju“ – decentralizaciju rada svojih partija
2. Mediji
  - Postavljaju temu decentralizacije kao jednu od značajnijih tema političkih rasprava u medijima
  - Vršer „samodecentralizaciju“ – posebno nacionalni mediji koji korišćenjem nacionalne frekvence imaju obavezu da kroz svoj program ravnomerno prezentuju informacije iz svih delova zemlje i od značaja svim građanima Srbije.
3. NVO i udruženja građana
  - Učestvuju u zagovaranju decentralizacije
  - Rade na jačanju kapaciteta u lokalu/regionu za decentralizaciju
4. Diplomatska i donatorska zajednica
  - Svojim programima i zastupanjem ideje demokratizacije Srbije ohrabre i pomognu inicijative i poteze vlasti na svim nivoima koji doprinose decentralizovanju vlasti u Srbiji
  - Vršer „samodecentralizaciju“ – decentralizaciju sopstvenog rada, posebno u sferi približavanja njihovih programa, stavova i usluga pravnim i fizičkim licima izvan Beograda – dakle ravnomernije prisustvo na celoj teritoriji R Srbije.
5. Privreda
  - Prepoznaju svoj interes u decentralizaciji Srbije i podržavaju akcije koje zastupaju ideju decentralizacije
  - Vršer pritisak na donosiocel odluka samostalno, kao i kroz udruženja privrednika i privredne komore, da se donesu adekvatne odluke kojima će se kroz decentralizaciju poboljšati položaj firmi i kompanija izvan Beograda i ohrabiti ulaganja i investicije.

STRATEGIJSKI ZADACI KOALICIJE

Nosioci vlasti na svim nivoima:

Kratkoročno

Upoznavanje sa činjenicama koji ukazuju na neophodnost i važnost decentralizacije u Srbiji, kao i sa postojanjem odgovarajućih očekivanja javnog mnjenja i postojanjem široke društvene akcije.

Srednjoročno

Stvaranje zakonskog okvira za decentralizaciju na teritoriji R Srbije (po mogućnosti na osnovu modela koje predloži stručna javnost), stvaranje novih i unapređivanje postojećih mehanizama učešća javnosti u donošenju odluka na svim nivoima vlasti i početak jačanja kapaciteta lokalnih (i eventualno regionalnih) vlasti za prihvatanje decentralizovanih funkcija vlasti

Dugoročno

Primena usvojenog modela decentralizacije na svim nivoima u Srbiji, kritički pristup novoj realnosti i uklanjanje nedostataka modela organizacije vlasti.

Javno mnjenje:

Kratkoročno

Edukacija javnog mnjenja i stvaranje koncenzusa oko razumevanja značaja i potreba decentralizacije Srbije, artikulacija podrške akcijama Koalicije, kao i usmeravanje pritiska javnog mnjenja ka donosiocima odluka.

Srednjoročno

Organizovanje akcija kroz postojeće mehanizme uticaja građanstva na donosiocce političkih odluka (javno izražavanje političke volje, zborovi građana, građanske inicijative, peticije, izbori i sl...) i održavanje pažnje na započeti tok decentralizacije.

Dugoročno

Učešće javnog mnjenja u donošenju odluka na svim nivoima vlasti kroz novostvorene i unapređene mehanizme i sistemska rešenja, ostvarivanje decentralizovanih funkcija vlasti u praksi i praćenje ostvarenih rezultata decentralizacije uključujući kritičko sagledavanje, ukazivanje na nedostatke i mogućnosti korekcije primenjenih modela u cilju efikasnijeg ostvarivanja interesa građana i njihovog uključenja.

Stručno javno mnjenje:

Kratkoročno

Usmeravanje, okupljanje i obezbeđivanje podrške stručne javnosti za decentralizaciju i stvaranje više predloga modela decentralizacije sa naznačenjem njihove efikasnosti, efektivnosti i primenjivosti.

Srednjoročno

Pozicioniranje stručne javnosti u partnerski odnos sa nosiocima vlasti, posebno na nivou R Srbije, u procesu stvaranja zakonskog okvira koji bi obezbedio realnu decentralizaciju Srbije, razvijanje watchdog funkcije stručne javnosti koja bi bila u poziciji da alarmira i ukaže na neophodne hitne intervencije i korake nosioca vlasti koji utiču na centralizaciju Srbije.

Dugoročno

Unapređen watchdog rad stručne javnosti i ukazivanje na „naučene lekcije“ o decentralizaciji.

Svi važni činioci društvenog delovanja:

Kratkoročno

Edukacija svih činioca društvenog delovanja i stvaranje koncenzusa oko razumevanja značaja i potreba decentralizacije Srbije, artikulacija podrške akcijama Koalicije, kao i usmeravanje pritiska ovih subjekata ka donosiocima odluka.

Srednjoročno

„Samodecentralizacija“ koja bi ove aktere vodila kao princip kroz sopstveni rad, održavanje pažnje na tok procesa decentralizacije Srbije, vršenje pritiska na nosioce vlasti kroz neposredno delovanje i davanje podrške vlastima za reforme na svim nivoima, edukacija javnog mnjenja od strane ovih subjekata.

Dugoročno

Učešće u donošenju odluka kroz sopstveno delovanje, preuzimanje dela decentralizovanih funkcija (posebno u smislu NVO-a koje bi na sebe mogle efikasno da preuzmu deo usluga koje lokalne vlasti pružaju u gradovima/opštinama), kritičko sagledavanje ostvarenih i poželjnih rezultata dalje decentralizacije u Srbiji, kao i učešće u učenju iz „naučenih lekcija“.